

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Міжнародна торгівля
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми **«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

за спеціальністю **076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

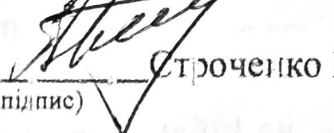
на **1 (бакалаврському) рівні вищої освіти**

Розробник: Турчина С. Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри

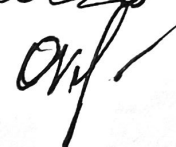
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Протокол № 13 від 14.06.22	
	Завідувач кафедри	<u></u> (підпис) Орлова А.І.

Погоджено:

Гарант освітньої програми Терещенко С. І.
(підпис)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Строченко Н. І.
(підпис)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Коббаса О. М.

Ковальова О. М.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: « 30 » 06 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
2022-2023	Додаток 1	Протокол № 13 від 14.06.22		

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Міжнародна торгівля		
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / менеджменту		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	ОК може бути запропонований для	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		
5.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівні вищої освіти		
6.	Семестр та тривалість вивчення	Заочна 9 семестр, 18 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) - 44		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		- / 8	- / 6	-
		- /136		
9.	Мова навчання	Українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук (PhD) Турчина Світлана Григорівна		
11.1	Контактна інформація	styrchina68@gmail.com ; ауд. 303 - е		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна «Міжнародна торгівля» є важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та займає суттєве місце в їх майбутній практичній діяльності. Важливість курсу визначається сучасними умовами розвитку світового господарства в цілому та інтеграцією України як самостійної держави в світове господарство. Основна увага приділяється сучасним тенденціям розвитку світової торгівлі, конкретним формам міжнародної торгівлі, розвитку міжнародних торгівельних відносин, економічним проблемам міжнародної торгівлі.		
12.	Мета освітнього компонента	Набуття студентами теоретичних і практичних знань щодо сучасної ролі, закономірностей розвитку, функціонального наповнення, інструментарію та регулювання міжнародної торгівлі в умовах глобалізації.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні макроекономіки, економіки підприємства. 2. Освітній компонент є основою для міжнародної економіки, регіональної економіки, організації підприємництва, обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків		
14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання засад політики академічної доброчесності реалізується на засадах положень «Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ» Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.		
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3791		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Знати основні концепції міжнародної торгівлі, сутність і місце міжнародної торгівлі в міжнародній економічній системі; структуру, специфічні риси міжнародної торгівлі та її вплив на економічний розвиток держави	Тести множинного вибору
ДРН 2. Розуміти особливості регулювання міжнародної торгівлі на національному та наднаціональному рівнях	Тести множинного вибору
ДРН 3. Знати особливості єдиної торгової політики ЄС та застосовувати практичні підходи щодо ефективного використання інструментів торгової політики ЄС.	Тести множинного вибору
ДРН 4. Застосовувати практичні підходи щодо виявлення напрямків, форм та методів міжнародної торгівлі на світових галузевих ринках товарів та послуг.	Тести множинного вибору
ДРН 5. Розуміти сутність міжнародної біржової торгівлі, особливості організації міжнародної торгівлі сировинними товарами, готовою продукцією (послугами). Знати специфіку міжнародної торгівлі технологіями та об'єктами авторського права.	Тести множинного вибору
ДРН 6. Аналізувати товарну та географічну структуру зовнішньої торгівлі України.	Індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендован алітература
	Аудиторна робота				Самостійн аробота		
	Лк		П.з / семін. з				
	ден.	заочн.	ден.	заочн.	ден.	заочн.	
Тема 1. <i>Поняття міжнародної торгівлі, її структура та специфічні риси</i> 1. Географічна та товарна структура міжнародної торгівлі 2. Основні види ринків та товарів 3. Специфічні риси міжнародної торгівлі	-	2	-	2	-	9	1, 3, 5, 6, 7, 10, 16
Тема 2. <i>Міжнародна торгівля в міжнародній економічній системі та її вплив на економічний розвиток</i> 1. Визначальні чинники сприяння економічному розвитку та міжнародній торгівлі 2. Роль міжнародної торгівлі в економічному зростанні	-	-	-	-	-	9	1, 2, 4, 7, 9, 11, 13

3. Типи економічного зростання							
Тема 3. <i>Теорії міжнародної торгівлі</i> 1. Класичні теорії міжнародної торгівлі 2. Характеристика стандартної моделі міжнародної торгівлі 3. Альтернативні концепції міжнародної торгівлі	-	-	-	-	-	10	1, 2, 3, 5, 6, 10, 14,
Тема 4. <i>Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі</i> 1. Основні типи торговельної політики 2. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі 3. Види мит 4. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі	-	2	-	-	-	9	3, 4, 7, 10, 12
Тема 5. <i>Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі</i> 1. Регулювання міжнародної торгівлі в системі СОТ 2. Регулювання міжнародної торгівлі в системі ООН	-	-	-	-	-	9	1, 3, 5, 10, 11, 14
Тема 6. <i>Єдина торгова політика ЄС як основа європейської інтеграції</i> 1. Формування і організація єдиної торгової політики 2. Особливості єдиної торгової політики ЄС	-	-	-	-	-	9	3, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 20, 21
Тема 7. <i>Основні інструменти торгової політики ЄС</i> 1. Інструменти тарифного регулювання в ЄС 2. Застосування кількісних обмежень у зовнішній торгівлі ЄС 3. Система захисних заходів у торговій політиці ЄС 4. Фінансові методи торгової політики ЄС	-	-	-	2	-	9	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 18, 19, 20, 21
Тема 8. <i>Форми міжнародної торгівлі: сутність та особливості</i> 1. Форми міжнародної торгівлі щодо предмету торгівлі 2. Форми міжнародної	-	-	-	-	-	9	1, 3, 5, 10, 11, 14

торгівлі щодо способу та організації взаємовідносин між партнерами							
Тема 9. <i>Методи здійснення експортно-імпортних операцій</i> 1. Торгівля на підставі прямих зв'язків між контрагентами (прямий метод) 2. Торгівля через торговельно-посередницьку ланку (непрямий метод)	-	-	-	-	-	9	1, 3, 5, 10, 12, 14, 17
Тема 10. <i>Організовані міжнародні товарні ринки</i> 1. Сутність міжнародної біржової торгівлі 2. Види та порядок проведення біржових операцій 3. Характеристика міжнародних товарних аукціонів 4. Міжнародні ярмарки та виставки	-	-	-	-	-	9	5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 20, 21
Тема 11. <i>Організація міжнародної торгівлі та розвиток світових ринків сировинних товарів</i> 1. Поняття та класифікація сировинних товарів 2. Світова торгівля сировиною: основні експортери та динаміка 3. Особливості організації торгівлі сировиною Місткість світового ринку сировини	-	-	-	-	-	9	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 19, 20
Тема 12. <i>Особливості організації міжнародної торгівлі готовою продукцією</i> 1. Особливості світового ринку готової продукції. Класифікація готової продукції. 2. Лізинг як форма торгівлі готовою продукцією. 3. Особливості ціноутворення на ринку готової продукції. 4. Аналіз світових ринків готової продукції (вибірково).	-	2	-	-	-	9	1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 19, 20
Тема 13. <i>Сучасні особливості міжнародної торгівлі послугами</i> 1. Поняття та класифікація світового ринку послуг 2. Особливості протекціоністської	-	-	-	-	-	9	5, 7, 8, 9, 10, 14, 16, 19, 21

політики при міжнародній торгівлі послугами 3. Міжнародно-правового регулювання ринку послуг. 4. Україна на світовому ринку послуг. Основні тенденції світового ринку послуг на сучасному етапі							
Тема 14. <i>Міжнародна торгівля технологіями і об'єктами авторського права</i> 1. Світовий ринок технологій та його структура. 2. Торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. 3. Державне та міждержавне регулювання передачі технологій, його механізми.	-	-	-	2	-	9	2, 3, 5, 7, 8, 10, 12, 15, 19, 23
Тема 15. <i>Зовнішня торгівля України та економічний розвиток</i> 1. Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі України 2. Чинники впливу на зовнішню торгівлю України 3. Диверсифікація експортного портфелю України 4. Україна і Світова організація торгівлі (СОТ)	-	2	-	-	-	9	1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 19, 20
Всього	-	8	-	6	-	136	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Знати основні концепції міжнародної торгівлі, сутність і місце міжнародної торгівлі в міжнародній економічній системі; структуру, специфічні риси міжнародної торгівлі та її вплив на економічний розвиток держави	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	2	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентацій	22
ДРН 2. Розуміти особливості регулювання міжнародної торгівлі на національному та наднаціональному рівнях	Лекція, практичне заняття, презентації	2	Опрацювання теоретичного матеріалу	23

ДРН 3. Знати особливості єдиної торгової політики ЄС та застосовувати практичні підходи щодо ефективного використання інструментів торгової політики ЄС	Лекція, практичне заняття, дебати	3	Опрацювання теоретичного матеріалу	22
ДРН 4. Застосовувати практичні підходи щодо виявлення напрямків, форм та методів міжнародної торгівлі на світових галузевих ринках товарів та послуг	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	2	Опрацювання теоретичного матеріалу	23
ДРН 5. Розуміти сутність міжнародної біржової торгівлі, особливості організації міжнародної торгівлі сировинними товарами, готовою продукцією (послугами). Знати специфіку міжнародної торгівлі технологіями та об'єктами авторського права.	Лекція, практичне заняття	2	Опрацювання теоретичного матеріалу	23
ДРН 6. Аналізувати товарну та географічну структуру зовнішньої торгівлі України.	Лекція, практичне заняття	3	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань	23

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Презентація	5 балів /5%	Протягом семестру
2	Модуль 1 – тест множинного вибору	25 балів /25 %	За затвердженням графіком
3	Модуль 2 – тест множинного вибору	25 балів /25 %	За затвердженням графіком
4	Проміжна атестація - тест множинного вибору	15 балів /15 %	За затвердженням графіком
5	Самостійна робота - виконання індивідуального завдання	15 балів /15 %	За затвердженням графіком
6	Виконання розрахунково-аналітичного завдання	15 балів /15 %	На 17 тижні

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Презентація	<i><1 балу</i>	<i>1-2 бали</i>	<i>3-4 бали</i>	<i>5 балів</i>
	Завдання не виконано	Завдання виконано в обсязі до 5 робочих слайдів за навчальними матеріалами, окремі складові (назви елементів, висновки) відсутні	Виконано усі вимоги до завдання, але відсутні власні висновки	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, наведені власні висновки та пропозиції
Тест множинного вибору	<i><10 балів</i>	<i>10-14 балів</i>	<i>15-20 балів</i>	<i>21-25 балів</i>
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Тест множинного вибору	<i><10 балів</i>	<i>10-14 балів</i>	<i>15-20 балів</i>	<i>21-25 балів</i>
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Проміжна атестація - тест множинного вибору	<i><9 балів</i>	<i>9 – 10 балів</i>	<i>11- 13 балів</i>	<i>14 – 15 балів</i>
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Самостійна робота - виконання індивідуального завдання	<i><9 балів</i>	<i>9 – 10 балів</i>	<i>11- 13 балів</i>	<i>14 – 15 балів</i>
	Завдання не виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні
Виконання розрахунково-аналітичного завдання	<i><9 балів</i>	<i>9 – 10 балів</i>	<i>11- 13 балів</i>	<i>14 – 15 балів</i>
	Не вирішуються основні числові задачі	Вирішувати основні числові задачі, використовуючи відповідні методи	Вирішувати низку числових задач, використовуючи відповідні методи	Вирішувати складні числові проблеми, використовуючи відповідні методи.

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в Google Forms	На кожному практичному занятті (вступний контроль)
2	Самооцінка знань в програмі Mentimeter	По закінченню кожної теми
3	Виконання завдань за допомогою додатку MicrosoftExcel	Під час виконання практичних завдань
4	Усний зворотній зв'язок від викладача на письмове опитування поточного контролю	Протягом 9 та 18 тижня
5	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуального завдання	Протягом 16 тижня
6	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації	Під час виконання завдання

5.3. Шкала оцінювання (підсумкова) – загальноприйнята для університету:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою (при заліку)
90 – 100	зараховано
82-89	
75-81	
69-74	
60-68	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Рожкова Т.С. Міжнародна торгівля: підручник. Київ: КиМУ, 2015. 665 с.
2. Міжнародна торговельна діяльність: підручник за наук. ред. В.В. Рокоча. Ун-т економіки та права «КРОК». Київ: ВНЗ «Ун-т економіки та права «КРОК», 2018. 696 с.
3. Моїсеєко Т.Є. Міжнародна торгівля: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 287 с.

6.1.2 Методичне забезпечення:

4. Турчіна С.Г. Міжнародна торгівля. Методичні рекомендації для практичних занять для студентів 3,4 курсів, спеціальностей: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та 075 «Маркетинг» ОС «Бакалавр» денної та заочної форми навчання. Суми: СНАУ. 2020 р. 34 с.
5. Турчіна С.Г. Міжнародна торгівля. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань для студентів 3,4 курсів, спеціальностей: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та 075 «Маркетинг» ОС «Бакалавр» денної та заочної форми навчання. Суми: вид-во СНАУ, 2020 р. 43 с.
6. Турчіна С.Г. Міжнародна торгівля. Конспект лекцій для студентів 3,4 курсів, спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та 075 «Маркетинг» ОС «Бакалавр» денної та заочної форми навчання. Суми: вид-во СНАУ, 2020 р., 70 с.

6.1.3 Інші джерела:

7. Михайлова Л.І., Данько Ю.І., Турчіна С.Г., Данілова І.С. Міжнародний бізнес: навч. посібник. Вид.2-ге, доп. Суми: ФОП Литовченко Є.Б., 2018. 282 с.
8. Заблоцька Р.О. Система інституційного регулювання світової торгівлі послугами. Київ. Київськ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. 2018. 368 с.
9. Тіньова міжнародна торгівля: макроекономічна теорія та фіскальні наслідки для України : монографія за заг. ред. Д. М. Серебрянського. Київ. Алерта: Нац. ун-т держ. податк. служби України, НДІ фін. права. 2014. 200 с.
10. Хамметт М. Международная торговля и финансы: толковый словарь / М. Хамметт. London : Lessons Professional Publishing. 2016.
11. Циганкова Т.М., Олефір А.О., Фурсова О.В. Глобальна торговельна система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ. Монографія. Київ: КНЕУ. 2013. 660 с.
12. Шпак В.І., Кондори А.Р. Міжнародна торгівля: Практикум. Київ, 2014.
13. Пархоменко В.Д., Бодяковська Г.О., Гончаренко А.П., Антонюк Н.І. Що таке ГАТТ/СОТ? /;. Київ., Укр. ін-т наук.-техн. та екон. інформ. 2016. 18 с.
14. WTO Annual Report. World Trade Organization.
15. Mitsenko N. Transformation of international economic relations: modern challenges, risks, opportunities and prospects : collective monograph / edited by M. Bezpartochnyi, in 3 vol. / ISMA University. – Riga: «Landmark» SIA, 2017. – Vol. 2. - 195 p.

16. Factors shaping the future of world trade. RESEARCH AND ANALYSIS. World Trade Organization.

17. Trade and public policies: A closer look at non-tariff measures in the 21st century. RESEARCH AND ANALYSIS. World Trade Organization.

6.2 Додаткові джерела:

18. Офіційний сайт СОТ // www.wto.org/

19. Офіційний сайт ЮНКТАД // www.un.org/ru/ga/unctad/

20. Офіційний сайт Європейського союзу // www.europa.eu.int

21. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку // www.oecd.org/

22. Офіційний сайт Міжнародної організації зі стандартизації // www.iso.org/

23. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності // www.wipo.int/

Рецензія
на робочу програму (силабус) освітнього компонента
«Міжнародна торгівля» для ОП «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність» за спеціальністю 076 Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проектної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проектної групи ОП _____

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		

Рецензент,

доцент кафедри економіки та підприємництва

імені професора І.М. Брюховецького _____ Ковальова О. М.